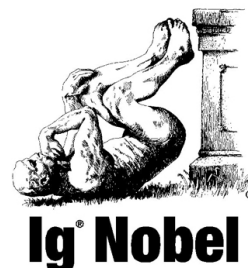

Els Ig Nobel

Investigacions improbables

AIXA GASQUET, VAMILA GÓMEZ, NÚRIA MUÑOZ, TATIANA RAMIS,
AINA RODRÍGUEZ, AINA TORRENS i ARINA VAN HOUWELINGEN
1r BAT · IES Pedreguer

Més desconeguts que els Nobels són els Ig Nobel, una paròdia americana dels Nobels que es lliuren cada any a principis d'octubre.

El nom és un joc amb la paraula Ig, que en valencià seria innoble, i el nom Nobel, per Alfred Nobel. Però, al contrari que els Razzie (els anti-oscars), aquest premi no es dona als pitjors treballs científics, sinó als més curiosos, inusuals i imaginatius que apropen la ciència al gran públic. Generalment els premis són per a investigacions que “primer fan riure a la gent, i després fan pensar”. En definitiva, premien la diversió i la hilaritat de les investigacions (principalment científiques) per damunt de tot.

Tant en els Nobels com en els Ig Nobel es premien persones que fan investigacions reals amb la finalitat de descobrir alguna cosa. Possiblement, degut al seu enfocament còmic, molta gent pensa que aquests premis no són una cosa seriosa i que sols es tracta de descobriments sense cap base científica. Però, res més lluny de la realitat, aquests descobriments són el resultat d'investigacions rigoreses basades en el mètode científic. Pot ser els aconseguen per casualitat o fent un treball molt dur. De fet, hi ha prou investigacions premiades amb els Ig Nobel que han arrancat amb projectes molt seriosos que en concloure resulten divertits. S'atorguen deu premis cada tardor en moltes categories, la majoria d'elles científiques, encara que també n'hi ha de literatura, de pau o d'economia, entre d'altres.

Mentre que en els Nobels actualment es concedeixen 8 milions de corones sueques, quantitat que correspon a 929.600 €, a més d'una medalla d'or i d'un diploma, en els Ig Nobel es prepara un 'trofeu' fet a mà i amb materials barats. Aquest trofeu varia tots els anys però, és el mateix per a totes les categories. Per exemple, un any, el trofeu consistia en una petita taula, amb una taula periòdica a la que anomenaren “Mesa taula periòdica”, o, també, el 2010 es va entregar una placa de petri perquè la temàtica de la cerimònia eren els bacteris.

Els primers Premis Ig Nobel van ser adjudicats el 1991, encara que en aquella època eren premiats descobriments “que no podien, o no devien, ser reproduïts”. El pare dels premis i conductor de la gala fou Marc Abrahams (matemàtic). Des de 1990 fins a 1994, Marc va ser l'editor del *Journal of Irreproducible Results* (Revista de Resultats Irreproduïbles). En 1994, després de l'adquisició de la revista pel publicista George Scherr, va decidir abandonar la revista junt amb el personal de l'editorial i van crear immediatament *Annals of Improbable Research* (AIR), revista d'humor científic. A més a més, dirigeix la pàgina web www.improbable.com.

En els seus inicis la cerimònia tenia lloc en una sala de conferències del MIT, però actualment es celebra al Sanders Theatre (Universitat de Harvard). La gala és presentada per veritables guanyadors del Nobel. Cada vegada que s'anuncia un Ig

Nobel, el guanyador travessa el teló i li dona la mà a un guanyador d'un Nobel. En paraules d'Abrahams: “És com si l'univers tinguera dos extrems i aquests s'uniren i es miraren un a l'altre als ulls”. A continuació, els guardonats tan sols tenen 60 segons per fer un discurs. Aquest any hem vist autèntics premis Nobel com Carol Greider participar en les xerrades 24/7 que consisteixen a contar les seves investigacions en 24 segons i després resumir-les en 7 paraules.

Fins fa un anys tirar avions de paper a l'escenari era tot un ritual, però es va suspendre per motius de seguretat. La cerimònia conté una sèrie seguida d'acudits, i compta amb Miss Sweetie Poo, una xiqueta que crida repetidament “Per favor, acabeu. Estic avorrida” en una veu aguda si els parlants parlen molt de temps. El lliurament de premis es tanca tradicionalment amb les paraules: “si no vas guanyar un premi -i especialment si ho vas fer- millor sort el proper any!

Com hem dit abans, en aquests guardons es premien investigacions més inusuals o extravagants que, de vegades, poden resultar gracioses, però no per això deixen de ser interessants ni d'amagar secrets sorprenents sobre el món que ens rodeja. Nogensmenys, no hem de caure en l'error de pensar que un Ig Nobel resta capacitat investigadora o excel·lència científica. Com a mostra tenim a Andre G. Keim, científic que va rebre el 2000 un Ig Nobel en la categoria de Física per aconseguir fer levitar una granota mitjançant un camp magnètic, i que després, el 2010, va ser guardonat amb un Nobel en la mateixa categoria, aquesta vegada pel descobriment del grafé junt amb Konstantin Novoselov.

Pel setembre de 2009 un article en *The National* titulat “El costat noble dels Ig Nobel” afirmà que, encara que els premis Ig Nobel són una crítica velada de la investigació trivial, la història ha demostrat que les investigacions trivials de vegades porten a descobriments importants. Per exemple, l'Ig Nobel de 2006 de l'àrea de biologia va ser per a un estudi que mostrava que el mosquit que transporta la malària sent la mateixa atracció per l'olor dels peus humans que pel del formatge Limburger. Arran d'aquest estudi es posen formatges en llocs estratègics de les nacions d'Àfrica per a combatre l'epidèmia de la malària. O l'Ig Nobel de Salut Pública de 2009, que va ser per inventar un sostenidor que podia convertir-se ràpidament en un parell de màscares de gas, un per a qui el porte i l'altre per a algú pròxim al portador.

Elena Bodnar, metgessa experta en traumatisme elèctric, el va inventar després d'iniciar la seua capacitat mèdica a Ucraïna, on va ajudar a evacuar i tractar nens durant el desastre nuclear de Txernòbil. Centenars de milers d'empleats de plantes elèctriques inhalaven partícules radioactives. La màscara de Bodnar redueix la inhalació de partícules aèries perilloses.

